

næsten automatisk afvisning af klager over politiet i hvert fald kunne underbygges statistisk: 93 pct. af samtlige klager blev overhovedet ikke undersøgt, men afvist som »åbenbart grundløse« eller af ganske uvæsentlig betydning. Kun i 6 pct. af sagerne blev der foretaget undersøgelse i form af afhøring m. v.

Især ved sammenligning med den gamle ordning, som med rette var blevet kritiseret, er disse tal oplysende: før etableringen af lokalnævnene i 1973 blev der i mere end 30 pct. af klagesagerne foretaget undersøgelser i form af afhøringer m. v.

Det forekommer ikke troligt, at andelen af klager, som ikke uden videre kunne afvises som »åbenbart grundløse«, men som fortjente en nærmere undersøgelse i det mindste i form af en afhøring af klageren og indklagede, skulle være faldet til under en femtedel af, hvad den før var, samtidig med at lokalnævnene blev etableret.

Ændringen i foråret 1981

Lokalnævnenes virksomhed har ikke været egnet til at mindske kritikken af klagebehandlingen. Det blev ret hurtigt klart, at man måtte ændre klagesystemet. Under den af VS fremkaldte forespørgselsdebat om politiet den 26. juni 1979 sagde daværende justitsminister Nathalie Lind bl.a.:

»En sådan tingenes tilstand er uholdbar set fra befolkningens side, idet den kan være med til at undergrave tilliden til politiet, men den er, som jeg allerede har været inde på, også uheldig set med politiets øjne, og disse forhold er baggrunden for mine overvejelser om behovet for at indføre ændrede procedurer for behandlingen af klager over politiets adfærd. Som følge af den rejste kritik må overvejelserne især koncentreres om en ændret sammensætning af lokalnævn ved klagebehandlingen.«

Da et forslag om ændring omsider blev fremlagt af regeringen i folketingsåret 1980-81, gik det i al beskedenhed ud på, at politiets repræsentanter i lokalnævnene ved behandling af klager over politiet skulle fratages den stemmeret, som alligevel aldrig benyttes.

Selv dette var for meget for politiets organisationer, og før retsudvalget overhovedet havde påbegyndt behandlingen af forslaget, kom justitsministeriet med ændringsforslag gående ud på, at politiets repræsentanter skulle bevare stemmeretten, og at der i stedet skulle indsættes et ekstra medlem i nævnene ved behandling af klager over politiet.

Denne nyordning vil selvsagt blive benyttet til at udskyde en egentlig ændring af klagebehandlin-

gen. Det vil blive anført, at ordningen skal have en chance, og at man derfor nu må se tiden an, samt at forsvarsadvokaterne har tilsagt deres medvirken. Derfor skal det understreges, at de principielle indvendinger mod »selvdømme«-ordningen, som alle kunne tilslutte sig indtil for få år siden, ikke er imødegået ved nyordningen, og at advokaternes tilsagn ikke var udtryk for nogen godkendelse af ordningen (se bilag 1).

Har man ikke før haft betænkeligheder ved politiets rolle som undersøger af og beslutningstager i sager vedrørende klager over politiet, så må man få det, når man oplever den indædthed, med hvilken politiet slås for at bevare disse funktioner på trods af den mistillid, det uundgåeligt medfører.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Til § 1, nr. 1, 2, 3 og 4

Ved ændringsforslagene ophæves dele af den ved lov nr. 270 af 10. juni 1981 gennemførte ordning i konsekvens af dette forslag.

Til nr. 5

§ 115 b: Politiklagenævnets 4 læge medlemmer udpeges efter reglerne om udtagelse af nævninge og domsmænd. Den fastsatte udskiftningsordning for de læge medlemmer skal sikre, at der stedse er lægmedlemmer, der har kendskab til praksis, mens på den anden side ingen sidder så længe, at de tillægger sig en uønskelig »professionalisme«.

Da det alene er klagesager, der skal behandles af klagenævnet, vil der fortsat være behov for lokalnævnene til de øvrige funktioner (§§ 115 og 115 a).

§ 115 c: Det forventelige antal klagesager taler for, at der vil være behov for 3 politiombuds-mænd.

Forsvarsadvokater har den nødvendige juridiske baggrundsviden samt praktisk erfaring m. h. t. politiets arbejde og arbejdsvilkår uden en forbrødring, som kunne give anledning til forhåndsmistro fra klagerens side.

Da politiombudsmandenes virksomhed i mange henseender ligger i forlængelse af folketingets ombudsmands virksomhed, foreslås det, at folketingets ombudsmand udpeger politiombudsmandene efter ansøgning.

For ikke at gøre apparatet tungere end nødvendigt, foreslås de 3 politiombudsmand ligestillede og uden overbygning. Den ønskelige ensartethed i behandlingen og udveksling af erfaringer opnås